

panorama

inforegio

34

Vara 2010

Politica regională – o abordare integrată

o vedere de ansamblu

EDITORIAL

Dirk Ahner

3

TRECERE ÎN REVISTĂ

O abordare integrată a politicii de coeziune

4-5

INTERVIU

Fabrizio Barca – Brian Robson

6-9

PRIN EUROPA

Proiecte din Portugalia, Ungaria, Franța, Polonia, Germania și Belgia

10-13

BAVARIA ÎN DETALIU

Bavaria: acțiunile integrate ajută regiunile mai slabe din punct de vedere structural să își atingă întregul potențial

14-15

BAZĂ COMUNĂ

Integrarea în acțiune

16-17

GENERAL

Dezvoltarea urbană și politica integrată – Sprijin comunitar pentru dezvoltarea urbană

18-20

ARTICOL SPECIAL

Regiunile cele mai îndepărtate ale Europei – o abordare integrată

21

REGIO CONTEAZĂ

Politica de coeziune: în centrul Strategiei Europa 2020

22-23

ÎN INTERIORUL PROIECTELOR NOASTRE

În interiorul Academiei Pop din Mannheim

În interiorul Centrului de Nano-sănătate de la Universitatea Swansea

24-25

26-27

LUCRUL ÎN REȚEA

Idei împărtășite, rezultate împărtășite (RegioStars 2010, Open Days 2010, Conferința anuală Urbact)

28

DATE DIN JURNAL - EXPRIMAȚI-VĂ OPINIA

„Integrare”, „o abordare integrată”, „formularea integrată a politicilor” – în ediția de față a revistei Panorama, ne vom opri asupra realității din spatele acestor cuvinte. Interdependența politicilor înseamnă că, de exemplu, sistemele de transport trebuie nu doar să acopere serviciile oferite pasagerilor, ci și să țină cont de factorii de mediu precum eficiența energetică, nivelurile de zgomot și poluarea aerului.

Efectele recente crize economice asupra UE urgentează și mai mult impunerea unei politici eficiente. În acest context, Comisia și-a publicat Strategia Europa 2020, în care sunt stabilite următoarele obiective:

- Creșterea inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoștințe și inovație.
- Creșterea durabilă: promovarea unei economii mai ecologice, mai competitive și cu o utilizare mai eficientă a resurselor.
- Creșterea inclusivă: promovarea unei economii cu grad un ridicat de ocupare a forței de muncă, care să ofere coeziune socială și teritorială.

Pentru realizarea acestor obiective vor fi necesare abordări care să acorde atenție sporită modului în care se influențează între ele zonele de politică.

Pregătirea generației următoare de programe de după 2013 va oferi oportunitatea de a spori eficacitatea și calitatea prestației politicii de coeziune. Este important să profităm de această ocazie pentru a trece în revistă politica, în scopul sporirii impactului și a rezultatelor acesteia.

Pe măsură ce se intensifică dezbaterile privind viitorul politicii europene de coeziune, va trebui să explicăm, printre altele, cum poate ea să asigure cadrul adecvat pentru soluțiile integrate care se adaptează cunoștințelor și preferințelor oamenilor, evitând însă o abordare uniformă.

În acest număr al revistei Panorama, vom vedea cum se aplică abordarea integrată în perioada curentă, concentrându-ne asupra Bavariei și asupra unor exemple din Franța, Germania, Ungaria, Polonia și Portugalia. În eurometropola, Lille-Kortrijk-Tournai se analizează și modul în care aceste aspecte se aplică și cooperării teritoriale.

Abordarea integrată a funcționat deosebit de bine și în contextul urban, iar articolul de aici intitulat „Dezvoltarea urbană și politica integrată” demonstrează modul în care politica de coeziune a contribuit la promovarea dezvoltării urbane integrate.

Regiunile cele mai îndepărtate ale Europei merită și ele atenția noastră, pentru că ele se confruntă adesea cu dificultăți în depășirea situației lor la mare distanță față de centrele de creștere economică ale Europei. În cazul acestora, abordarea teritorială, inerentă politicii europene de coeziune, poate avea un rol de importanță deosebită.

În final, doi experți în domeniu, Profesorul Brian Robson de la Universitatea din Manchester (UK) și Profesorul Fabrizio Barca, autor al raportului independent „O agendă pentru o politică de coeziune reformată” ne vor prezenta propriile lor opinii asupra abordării integrate.

Sper să vă facă plăcere lectura acestei ediții din Panorama și să puteți „integra” unele dintre ideile și conceptele prezentate aici în activitatea dumneavoastră.

Lectură plăcută!

Dirk Ahner

Director General, Comisia Europeană
Direcția Generală Politică Regională

O ABORDARE INTEGRATĂ A POLITICII DE COEZIUNE

În ultimii ani, dezbaterile privind politica europeană de coeziune s-a concentrat asupra beneficiilor acesteia ca „abordare integrată” a formulării de politici. Dar ce înseamnă cu adevărat acest lucru? În acest număr al revistei Panorama, vom încerca să definim sensul abordării integrate.

Care este originea ideii?

Abordarea integrată datează încă de la începuturile politicii europene de coeziune. În 1957, când cele șase țări fondatoare au semnat Tratatul de la Roma, obiectivul lor a fost „să consolideze unitatea economiilor lor și să asigure dezvoltarea armonioasă a acestora prin reducerea decalajelor dintre anumite regiuni și a dezvoltării lente în cazul regiunilor defavorizate”. Acest obiectiv a fost inspirat de preocuparea că unele regiuni mai puțin dezvoltate nu ar putea beneficia de continuarea integrării pe piață.

Extinderile succesive au sporit substanțial discrepanțele regionale din UE. În 1986, odată cu aderarea la Uniune a Greciei, Spaniei și Portugaliei, proporția populației care locuia într-o regiune cu un PIB pe cap de locuitor sub 30% din media UE a crescut brusc de la 12,5% la 20%. Ultimele două extinderi au exacerbat diferențele regionale în ce privește nivelul de dezvoltare și au sporit și mai mult nevoia unei politici care să promoveze dezvoltarea în toate regiunile.

Tratatul de la Lisabona recunoaște în mod explicit coeziunea teritorială ca obiectiv fundamental al Uniunii, în plus față de coeziunea economică și socială. Ca urmare, problemele teritoriale și politicile comunitare, inclusiv obiectivele menționate în strategia Europa 2020, ar trebui să acorde o atenție sporită impactului lor teritorial.

Abordarea integrată subliniază ideea că promovarea dezvoltării necesită coordonarea strânsă a politicilor publice. De exemplu, atât investițiile în infrastructură, cât și cele în învățământ și inovație pot contribui la dezvoltare. O asemenea coordonare se poate produce însă efectiv numai la nivel regional, pentru că factorii de creștere prezintă diferențe foarte mari între regiuni. Prin urmare, politica de coeziune se bazează în primul rând pe strategiile de dezvoltare regională integrată.

Contextul actual

În ultimii ani, politica europeană de coeziune a adoptat un nou model pentru dezvoltarea economică regională. S-a produs astfel o evoluție de la o politică prin care se urmărea compensarea dezavantajelor regiunilor la o politică vizând sporirea creșterii economice și a competitivității regionale. Aici poate fi extrem de utilă abordarea integrată. Nu are sens să fie

selectat un singur domeniu al politicii, de exemplu transporturile, fără a ține cont de mediu, de domeniul social și de alte domenii ale politicii economice.

Potrivit unor cercetări recente, creșterea economică nu depinde numai de disponibilitatea resurselor, ci și de gestionarea eficace a factorilor interdependenți ai creșterii. De exemplu, într-un raport OCDE se afirma că îmbunătățirile de la nivelul infrastructurii nu constituie în sine factori care să ducă automat la accentuarea creșterii economice. Dacă ele se combină însă cu îmbunătățiri în domeniul învățământului și al inovației, se constată un impact semnificativ al investițiilor în infrastructură asupra creșterii economice.

Tot astfel, dacă cercetarea și dezvoltarea se concentrează asupra unei anumite zone sau regiuni, acest lucru nu înseamnă în mod necesar că beneficiile se vor simți doar în regiunea în cauză. Rezultatele înregistrate de o regiune într-un anumit sector pot fi adesea strâns legate de rezultatele altei regiuni. În acest sens, strategiile de dezvoltare economică regională nu trebuie dezvoltate în mod izolat.

Cum se îmbină aceste obiective?

Obiectivul cadru al politicii europene de coeziune a fost întotdeauna acela de a promova dezvoltarea armonioasă a Uniunii și a regiunilor acesteia. Acest aspect constituie o contribuție importantă la cele trei obiective strategice ale strategiei Europa 2020:

- Creștere economică inteligentă, prin sporirea competitivității mai ales în regiunile mai puțin dezvoltate;
- Creștere inclusivă, prin promovarea ocupării forței de muncă și sporirea stării de bine a oamenilor;
- Creștere ecologică, prin protejarea și îmbunătățirea calității mediului.

Un nou centru de vizitare pentru teatrul roman din Mérida, în comunitatea Extremadura din Spania

Integrarea și politicile cu delimitare teritorială

Cum se potrivește abordarea integrată cu o politică delimitată teritorial precum politica europeană de coeziune? Implementarea de zi cu zi a programelor din cadrul politicii europene de coeziune subliniază necesitatea de a lucra cu niveluri multiple de guvernare. Colaborând îndeaproape la nivel european, național, regional și local, politica europeană de coeziune poate spori consecvența și sinergia dintre diferite politici. Acest lucru poate contribui și la diseminarea bunelor practici.

Abordarea teritorială evidențiază, de asemenea, necesitatea de a lucra cu un concept mai flexibil privind spațiul geografic, acesta putând fi unul restrâns, cum este cazul insulelor sau al cartierelor urbane, sau unul extins, ca în cazul regiunilor metropolitane sau al macroregiunilor precum Marea Baltică. De exemplu, unele programe ale politicii de coeziune pot urmări extinderea accesului la servicii de bandă largă în anumite zone din regiunea lor în care investițiile necesare în acest sens nu ar genera suficient profit pentru a motiva companiile să acționeze singure. Alte programe pot urmări crearea unei dimensiuni multiregionale care să le permită să formuleze o strategie comună pentru o zonă funcțională. Spațiul geografic rămâne în continuare important.

Dificultățile integrării

În sfârșit, abordarea integrată prezintă și ea dificultăți pentru cei care lucrează în teren. Adoptarea unei abordări integrate în vederea dezvoltării economice regionale impune utilizarea de către factorii politici a unor strategii de programe care să trateze necesitățile reale, fără a ceda tentației de a cheltui resursele pe sectoare individuale.

Pentru aceasta este nevoie de stabilirea unor obiective și ținte bazate pe o analiză a dificultăților cu care se confruntă regiunea însăși. De exemplu, trebuie avut în vedere, poate chiar la nivel național, rolul unui sistem de transport în facilitarea realizării obiectivelor economice, sociale și de mediu mai largi.

Strategiile locale nu trebuie formulate izolat, ci trebuie să țină cont de strategiile care se implementează în alte zone, cum ar fi regiunile învecinate. Aici, politica europeană de coeziune are experiență în ce privește sprijinirea dezvoltării modelelor de coordonare transregionale care sunt necesare pentru a ajuta regiunile UE să interacționeze și să își exploateze sinergiile. Cu alte cuvinte, o abordare integrată în care acțiunile sunt coordonate între mai multe zone de politică va obține rezultate mai bune decât inițiativele individuale.

”

... abordarea integrată prezintă și ea dificultăți pentru cei care lucrează în teren.

”

Gara Estação do Oriente, Lisabona, Portugalia

FABRIZIO BARCA

Dr. Fabrizio Barca este directorul general al Ministerului Economiei și Finanțelor din Italia.

În prezent, Barca este consultant special al Comisiei Europene, predă științe politice la o universitate din Paris și a scris numeroase lucrări privind conducerea întreprinderilor și istoria Italiei.

În raportul dumneavoastră privind viitorul politicii de coeziune, ați descris-o ca fiind o politică „delimitată teritorial”. Ca atare, cum este privită aici abordarea integrată a formulării de politici? Există vreo legătură între cele două perspective asupra formulării de politici?

O abordare „cu delimitare teritorială” este o strategie de politică axată pe promovarea dezvoltării dinspre exterior (din afara teritoriului) prin intervenții adaptate contextelor. Integrarea în cadrul diferitelor intervenții sectoriale este o componentă a formulării de politici delimitate teritorial, împreună cu contractele, guvernarea la niveluri multiple și sistemele de parteneriat.

Pentru a realiza integrarea este necesară o abordare cu delimitare teritorială, pentru că numai în teren se pot integra intervenții sectoriale diferite. Se poate să existe o cooperare sectorială în capitalele unei federații sau principalele centre ale unei națiuni sau regiuni, dar integrarea va fi în acest caz doar una teoretică. Numai la nivel de proiect se ia în calcul specificitatea unui anumit loc și se constată că scopul propus se poate realiza doar prin „îmbinarea a patru lucruri diferite”.

În lucrarea dumneavoastră intitulată „Uniunea și politica de coeziune – Gânduri pentru viitor”, prezentați o serie de dificultăți cu care se confruntă UE, cum ar fi cele naturale, economice și sociale. Puteți să ne explicați cum considerați că poate fi utilă o abordare integrată a acestor dificultăți și de ce?

Există mai multe motive, dar le-aș aminti pe cele trei principale. Primul este că dificultățile despre care vorbim sunt, prin natura lor, delimitate teritorial. De exemplu, atât schimbarea condițiilor climatice, cât și problemele create de migrare, precum și necesitatea de a inova se manifestă ca probleme pe care le putem percepe doar în teren.

Al doilea motiv decurge din următorul raționament: pentru a aborda dificultățile curente, trebuie să îmbini rutina și cunoștințele generale, independente de vreun context anume, cu acele cunoștințe pe care le dețin tocmai agenții care funcționează la nivel local. Experiența locală este și ea necesară, iar noi avem nevoie de o abordare care să o extragă.

Al treilea element este legat de aplicarea propriu-zisă. S-a văzut, atât în SUA, cât și în Europa, că o politică poate fi eficace doar dacă nu te amăgești cum că ai găsit o soluție permanentă. Nu există soluții permanente. Indiferent cât este de eficace o politică, ea va deveni foarte curând ineficace, pentru că oamenii vor găsi o modalitate de a o ocoli. Experimentalismul este deci principalul mod de abordare, rezolvare și derulare a politicii – experimentalismul fiind definit ca o politică prin care oamenii pot experimenta soluții și le pot monitoriza, critica și aproba sau respinge. Din nou, abordarea cu delimitare teritorială constituie spațiul de politică adecvat pentru experimentalism.

Ați vorbit despre nevoia unei distincții clare și explicite între intervențiile de politică orientate spre sporirea veniturilor și creșterea economică și cele orientate spre reducerea inegalităților. Nu este aceasta în opoziție cu o abordare integrată?

Obiectivele oricărei politici de dezvoltare sunt atât egalitatea, cât și eficiența: incluziunea socială, care privește aspectele multidimensionale ale stării de bine a oamenilor, și utilizarea întregii capacități, care reprezintă componenta de eficiență. Ținând cont de aceste aspecte, întrebarea devine: „Nu e așa că prin înșeși cauzele eșecului în aplicarea incluziunii sociale se explică și eșecul în utilizarea întregii capacități?”

Într-adevăr, este adevărat că, dacă instituțiile și capacitatea dintr-un anumit loc sunt slabe, acest lucru scade șansele de reușită ale inovatorilor, existând tendința de a păstra „vechile structuri” și constatându-se în final o stagnare instituțională.

Dacă este utilizată în mod corespunzător, o politică delimitată teritorial va schimba instituțiile și va avea un efect asupra inovației – dar numai pe termen lung. Dar, chiar când se pornește de la aceeași cauză, sporirea incluziunii nu va duce mereu la impulsivitatea capacității sau viceversa. De prea mult timp ascundem agenda socială în spatele agendei eficienței, pretinzând că putem face ambele lucruri simultan. Nu este însă așa.

” Pentru a realiza integrarea este necesară o abordare cu delimitare teritorială. ”

Mai mult decât atât, nu se poate spune că intervențiile care rezolvă cel mai bine una dintre probleme vor fi optime și în cazul unei alte probleme. Un exemplu concret: să ne imaginăm că avem o regiune care suferă de un sistem de învățământ necorespunzător și investește fonduri regionale pentru a spori calitatea învățământului oferit. Ar fi primii douăzeci, cu potențial de a deveni studenți eminenți, care au nevoie de îmbunătățirea radicală a cursurilor ce li se oferă. Ar mai fi o majoritate a elevilor care părăsesc școala de timpuriu, la vârsta de 16 ani, fără nicio calificare.

În ce direcție trebuie canalizați banii? Dacă investim în cei cu înclinații academice și în oportunitățile și ideile lor, vom asigura un impact pozitiv asupra cercetării și inovației într-o perioadă scurtă de timp. Vom spori astfel competitivitatea regiunii. Dacă investim în cei insuficient calificați, nu ne vom ocupa deloc de inovația din regiune, dar vom contribui deosebit de mult la incluziunea socială, pentru că acești oameni vor deveni cetățeni mai buni în decursul a doi sau trei ani, sporind atât calitatea propriei vieți, cât și pe a celor din jur.

Dezvoltarea include ambele aspecte, iar politica de coeziune ar trebui să le acopere pe amândouă. Dar, ele trebuie tratate prin intervenții separate, clar definite, orientate explicit fie spre un aspect, fie spre celălalt.

Mai există un motiv pentru a face acest lucru, motiv ce ține de atingerea unor rezultate. Dacă pretindem că facem ambele lucruri simultan, administratorii publici de la nivel local nu vor spune foarte clar ce urmăresc. În acest fel, activitatea lor nu poate fi monitorizată, iar rezultatele nu pot fi verificate. Delimitând clar diferitele obiective, putem vedea mult mai clar ce se întâmplă.

Se discută mult despre evaluare în prezent – nu va fi greu de evaluat elaborarea integrată a politicilor?

Răspunsul sincer este „da”: evaluarea cantitativă, riguroasă, bazată pe fapte a impactului este îngreunată de integrare, fiindcă, prin definiție, integrarea a diferite intervenții sectoriale presupune componența multiplă a acestor intervenții. Pentru a spori oportunitățile copiilor într-o zonă dificilă, se dorește crearea unui pachet care să includă calitatea învățământului, siguranța copiilor la școală și pe străzi, mobilitatea acestora etc.

Evaluarea pachetelor ne aduce față în față cu o problemă: nu știm niciodată care dintre componente funcționează, formulăm concluzia că pachetul a funcționat, însă am dori totuși să știm de ce și cum. Oare nu s-ar fi putut face unul dintre aceste lucruri fără a le include pe celelalte?

Este deci mai dificil, dar răspunsul este tocmai experimentalismul, permis într-o abordare cu delimitare teritorială, pentru că el încurajează discuția sinceră și deschisă cu persoanele din zona respectivă. Este un laborator de cooperare în timp real care lasă loc și pentru eșecuri.

BRIAN ROBSON

Brian Robson este profesor emerit la Universitatea din Manchester.

Prin Centrul de Studii Politice Urbane (Centre for Urban Policy Studies, CUPS), pe care Robson l-a înființat în 1983, el a desfășurat o gamă vastă de cercetări la solicitarea guvernului, în scopul evaluării politicii urbane și regionale.

Care este plusul de valoare adus de abordarea integrată în dezvoltarea economică regională?

Două aspecte ale integrării pot contribui la succesul dezvoltării economice. Primul este de a crea o legătură între diferitele „domenii” ale economiei. Locuințele, transporturile, calitatea mediului, ocuparea forței de muncă și numeroase elemente sociale interacționează toate și influențează dezvoltarea economică. Totuși, din motive administrative, demersurile de guvernare sunt invariabil împărțite în domenii separate. Dezvoltarea unor priorități comune tuturor acestor coloane separate este întotdeauna dificilă, deoarece fiecare domeniu are propriile obiective, priorități și bugete. Cu toate acestea, dezvoltarea economică regională trebuie să identifice impactul reciproc dintre aceste elemente care sunt separate din punct de vedere instituțional. Legăturile cheie dintre piețele muncii și piețele locuințelor asigură economiei o arhitectură fundamentală. Aceasta întărește necesitatea de a implica politicile de transporturi – un aspect la care nu toate statele membre au obținut rezultate bune.

Un al doilea beneficiu este includerea spațiului ca element central al agendei. Dezvoltarea economică ne obligă pe toți să devenim geografi și să recunoaștem importanța evidentă a locului în care suntem. În Regatul Unit, agențiile regionale engleze se confruntă în prezent cu sarcina de a reuni strategii economice, care erau aspațiale și până acum separate, cu strategii spațiale care includ politica privind locuințele. Procesul nu este unul simplu. Factorii politici sunt puși în situația de a identifica geometria cea mai relevantă și de a fi mai selectivi în ce privește prioritățile de investiții. Integrarea strategiei economice și a celei spațiale face dificilă evitarea priorităților. De asemenea, ea evidențiază relevanța unei geometrii de regiune-oraș în locul geografiilor administrative bazate pe districte sau pe regiuni oficiale. Regiunile-oraș sunt mai adecvate pentru că sunt definite funcțional astfel încât să fie recunoscută amprenta principalelor orașe, care reprezintă factorii determinanți ai economiilor noastre post-industriale.

Dacă ne gândim la dezvoltarea relativă a orașelor Liverpool și Manchester, care a fost rolul abordării integrate în ce privește competitivitatea urbană?

Competitivitatea orașului aduce în atenție un al treilea aspect al integrării: reunirea sectorului privat, a celui public și a celui de voluntariat pentru formarea de parteneriate. Manchester s-a dovedit a fi excepțional în acest sens. Abordarea sa de a se reinventa s-a bazat pe o serie de parteneriate puternice între sectorul public și cel privat. Numeroase dintre realizările majore înregistrate de acest oraș au fost întreprinse de organisme de aplicare concepute astfel încât să păstreze mereu legătura cu consiliul și să includă personal atât din sectorul public, cât și din cel privat. Asemenea structuri sporesc încrederea investitorilor potențiali în ce privește raționamentul comercial și viteza decizională necesară. Cel mai puternic exemplu a fost acela al organismului înființat pentru reconstrucția zonei centrale după atentatul cu bombă din 1996. Au fost implicați atât reprezentanți ai consiliului, cât și dezvoltatori și investitori din sectorul privat. Renovarea centrului s-a finalizat într-un timp remarcabil de scurt și a impulsionat oferta de magazine și birouri din centrul Manchesterului, tocmai în momentul lansării unui complex comercial din afara orașului, care altfel ar fi putut submina atracția comercială a zonei centrale.

Redresarea economică a orașului Liverpool s-a produs abia de curând și într-un mod mult mai puțin ferm. Procesul a reflectat parțial caracterul greu de stăpânit al guvernării sale politice mai instabile. Numeroși politicieni s-au opus cooperării cu sectorul privat, iar dezvoltarea parteneriatelor a fost modestă. Drept urmare, sumele mari alocate orașului din Obiectivul 1 au dus inițial numai la stagnare, din cauza discuțiilor contradictorii dintre participanți, fiecare încercând să își atragă un beneficiu. Etapa aceea a trecut însă. Liverpool a început să atragă investiții noi, iar perspectivele sale economice sunt mai puțin sumbre. Dacă și-ar fi dezvoltat prioritățile prin parteneriate integratoare mai puternice, recuperarea sa ar fi putut veni mai devreme, nu în mijlocul recesiunii. Totuși, lipsa de integrare din prima etapă nu poartă întreaga vină. Ca toate orașele „capăt de linie”, Liverpool suferă din cauza locației sale: cu spatele spre Europa și având un bazin de captare restrâns din cauza faptului că poziția sa de coastă îi limitează amprenta de regiune-oraș la 180 de grade.

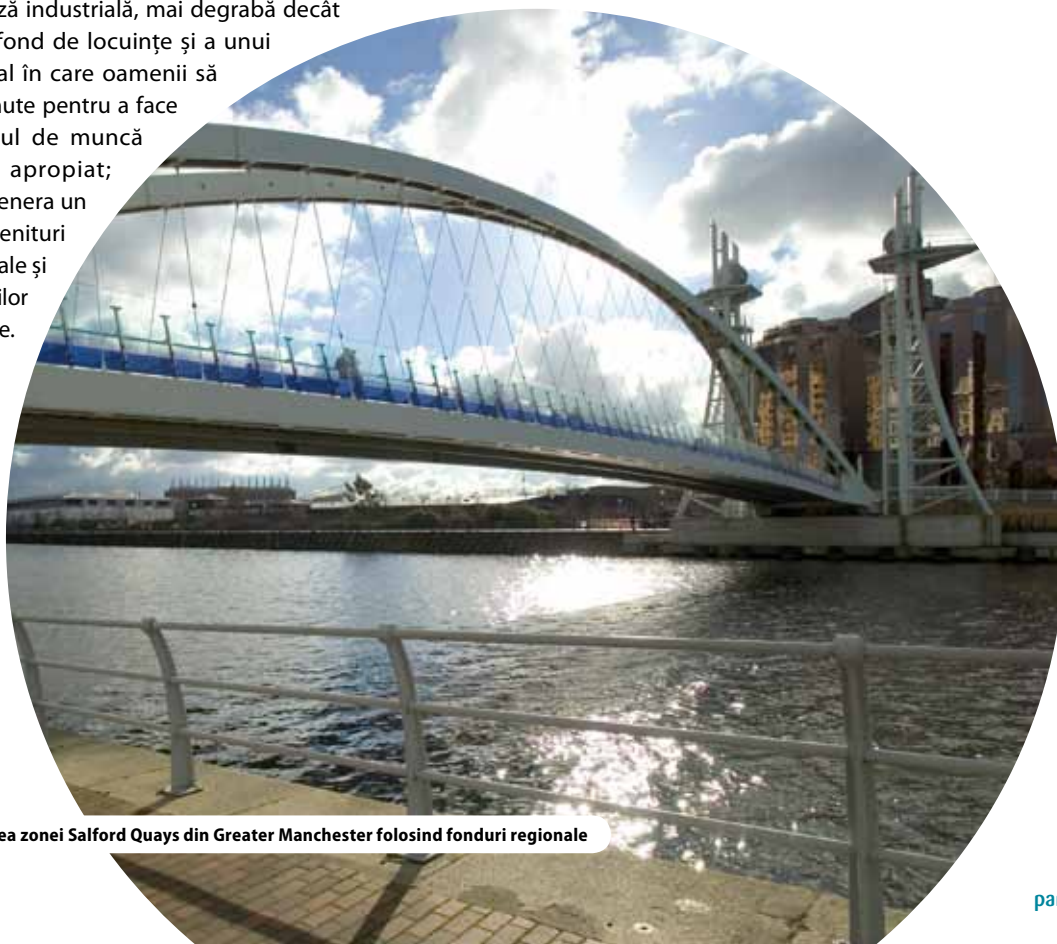
În opinia dumneavoastră, politica regională europeană ar trebui să se concentreze pur și simplu asupra reducerii inegalităților sau ar trebui să se ocupe și de creștere și competitivitate?

Reducerea inegalității este obiectivul corect, dar este important să creăm o legătură între zonele defavorizate și teritoriile competitive mai prospere. Poate fi vorba despre simplul acces fizic pentru a îmbunătăți legăturilor de transport cu zonele industriale; se poate încerca adaptarea abilităților la cerințele angajatorilor locali; sau pot fi încurajate gospodăriile mai prospere să se mute în zone mai puțin prospere. Așadar, una dintre dificultățile cu care se confruntă politica este realizarea unei legături între zonele sărace și cele caracterizate prin creștere economică, la diferite niveluri spațiale: local, sub-regional, regional. Prea multe orașe și regiuni se percep pe sine ca fiind niște insule – un lucru probabil de înțeles mai degrabă pentru un politician care are „un interes” de apărut - decât orașe care fac parte dintr-o zonă funcțională mai largă. Din nou se dovedește utilă o perspectivă mai largă asupra regiunii-oraș. De exemplu, în context englez, strategia cea mai plauzibilă pentru unele orașe sărăcite, care în trecut se bazau pe o singură ramură industrială, rezidă în încercările de a recrea o bază industrială, mai degrabă decât în crearea unui fond de locuințe și a unui mediu rezidențial în care oamenii să dorească să se mute pentru a face naveta spre locul de muncă dintr-un oraș apropiat; în acest fel s-ar genera un flux de posibile venituri prin impozite locale și favorizarea bunurilor și a serviciilor locale.

” Integrarea strategiei economice și a celei spațiale face dificilă evitarea priorităților. ”

Ce exemple de regenerare reușită ați observat ca rezultate ale unei abordări integrate?

Partea de est a Manchesterului constituie un exemplu splendid. Pierderea bazei sale de industrie grea a lăsat zona în sărăcie. Dar o serie de inițiative cu finanțare guvernamentală pe care orașul le canalizează de mulți ani spre această zonă i-a permis să creeze un bazin de colectare a resurselor, deși fluxurile de bani erau atrase dinspre diferite departamente. Zona se confruntă în continuare cu dificultăți, dar schimbările realizate sunt impresionante. Printre ingredientele secrete se numără: longevitatea – abordarea consecventă a problemelor decenii la rând; proporția – o suprafață de peste 1000 de hectare, care îi conferă vizibilitate politică; participarea comunității – cu un program inițial de consultare și implicare locală veritabilă; angajamentul – personal capabil și constant; și caracterul cuprinzător – abordarea simultană a locurilor de muncă, a învățământului, a locuințelor, a sănătății și a criminalității.

Restaurarea zonei Salford Quays din Greater Manchester folosind fonduri regionale

Grupuri creative – creativitatea ca factor determinant

Óbidos este o destinație turistică importantă din Portugalia, cunoscută pentru arhitectura sa medievală. În acest oraș pitoresc și în împrejurimile sale se simte peste tot creativitatea: un cluster creativ însuflă regiunii idei de afaceri inedite, care, la rândul lor, asigură un surplus de resurse pentru economia rurală tradițională.

Vechea mănăstire Sf. Mihai din Óbidos a fost renovată pentru a fi transformată în sediul Sistemului de Sprijin ABC (ABC Support System), o organizație care oferă ajutor întreprinzătorilor creativi. Design, turism, publicistică sau confecționarea bijuteriilor – sub același acoperiș sunt reunite diferitele profiluri.

„Activitatea [...] se bazează pe o idee crucială: trebuie să inovăm și să dezvoltăm proiecte unice atunci când avem de-a face cu un teritoriu mic sau insuficient dezvoltat,” explică Telmo Faria, primarul orașului Óbidos. Proiectul „clusterelor creative” transpune această idee în practică. Acesta stimulează creativitatea în orașele mici, pentru a impulsiona activitatea culturală și economică – o abordare folosită în mod tradițional pentru orașele mari.

Deși principalul obiectiv este promovarea antreprenoriatului, abordarea integrată creează beneficii secundare importante, de exemplu, pentru economia cunoașterii sau regenerarea cartierelor. Crearea de galerii, restaurante tematice și școli specializate, precum și organizarea de ateliere sau târguri de comerț, se sincronizează cu progresele înregistrate în sectoare precum turismul, gastronomia, agricultura și industria mobilei, care fac parte de mult timp din economia locală.

Conceptul este pus în practică în 10 locații partenere, ca parte a unei rețele conduse de Óbidos.

CLUSTERE CREATIVE – FINANȚARE

Bugetul total al proiectului: 709 337 €
Contribuția FEDR: 532 380 €

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creative-clusters/>

Cartierul Magdolna, Budapesta: comunitatea locală pe primul loc

Ajută-i pe oameni să se ajute singuri – acesta este principiul pe care se bazează proiectul din cartierul Magdolna. El tratează aspecte sociale, economice și de mediu, implicând locuitorii în fiecare etapă a procesului.

Caracterizat prin valori ridicate ale ratei șomajului și ale infraționalității, un nivel educațional redus și condiții de locuit precare, cartierul Magdolna (din districtul Józsefváros) este una dintre cele mai sărace zone ale Budapestei. În 2005 a fost lansat un proiect pentru a schimba radical această situație. Proiectul a pornit de la presupunerea că pentru îmbunătățirea condițiilor de trai era necesară o abordare integrată care să țină cont de cele trei elemente de bază ale regenerării urbane (societatea, economia și mediul).

Și cine putea obține rezultate mai bune decât locuitorii înșiși? Implicându-i în pregătirea și implementarea diferitelor măsuri, riscul neîndeplinirii obiectivelor a fost redus la minimum.

Proiectul pentru restaurarea pieței Mátyás, care urmărea să confere pieței o funcție de consolidare a comunității, este un exemplu de implementare a acestei idei. Planurile au fost discutate în întruniri cu locuitorii desfășurate pe teren, s-au efectuat studii în timpul etapei de proiectare, iar elevii de la o școală din zonă au creat „mobile de odihnă” pentru piață. Următoarele etape au inclus reorganizarea traficului, construirea unei toalete publice, crearea unei zone pietonale și deschiderea unui centru comunitar în clădirea unei foste fabrici de mănuși cu vedere spre piață.

Programul este primul experiment al Ungariei în vederea reabilitării unui district cu implicarea directă a locuitorilor și integrarea aspectelor de ordin social, cultural și tehnic.

PROIECTUL PRIVIND CARTIERUL MAGDOLNA – FINANȚARE

Bugetul total al proiectului: 8 180 047 €
Contribuția FEDR: 7 218 733 €

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.rev8.hu/>

Île-de-France: construirea unui viitor mai ecologic

Sectorul construcțiilor ecologice a debutat ca soluție concepută special pentru regiunea Seine-Aval. Prin impulsionarea acestei industrii cu rol germinal, se tratează un set de aspecte interconectate care afectează regiunea.

Situată în amonte pe râul Sena, la nord-vest de Paris, regiunea Seine-Aval a suferit de pe urma dezindustrializării, rezultând pierderi de locuri de muncă, precum și o necorelare între locurile de muncă existente și abilitățile forței de muncă. Acest fapt a dus, la rândul său, la creșterea numărului navetiștilor.

S-a constatat că sectorul construcțiilor ecologice corespunde cerințelor și atuurilor regiunii: se creează condiții favorabile prin planurile de construire a 2 500 de locuințe noi pe an începând din 2010, precum și noi linii directoare privind eficiența energetică a clădirilor. Printre atuurile suplimentare se numără forța de muncă numeroasă disponibilă, numărul mare de companii de construcții existente și proximitatea râului. Ca beneficiu secundar, imaginea specialiștilor din sectorul construcțiilor are de câștigat ca urmare a asocierii cu tehnologiile noi.

Prin punerea la dispoziție a fondurilor în cadrul proiectului In' Europe pentru dezvoltarea urbană integrată, a fost implementată o ofertă globală care include facilități de formare profesională, consultanță pentru întreprinzători și măsuri de stimulare a cererii. „Agenția pentru construcții ecologice” (Green Building Agency) și-a deschis porțile în 2009. Ea găzduiește institutul de formare profesională pentru construcții ecologice (IFECO), primul de acest tip din regiune.

S-au depus, de asemenea, eforturi pentru a stimula cererea în sectorul construcțiilor ecologice. Acestea variază de la campanii de sensibilizare până la măsuri de reglementare prin care se încurajează utilizarea lemnului ca material de construcție.

„Institutul creează un efect de pârghie,” explică Jean-Marie Ripart, directorul responsabil cu dezvoltarea economică și ocuparea forței de muncă di cadrul Communauté d'Agglomération Deux Rives de Seine care implementează proiectul. „Comunitatea pregătește populația pentru piața muncii din viitorul apropiat.”

PROIECTUL IN' EUROPE DIN SEINE-AVAL – RESURSE DE FINANȚARE (2007–2013)

Fonduri regionale:

FEDR: 12 milioane €

FSE: 4 milioane €

Alte surse:

FEADR: 1,07 milioane €

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.europeidf.fr>

Capital de inovare: canalizarea cercetării dinspre laborator spre piață

Fondul de Investiții de Capital (Capital Investment Fund) administrat de Agenția de Dezvoltare Regională Małopolska (MARR) din Polonia creează legătura dintre cercetătorii locali și întreprinzători.

Datorită mai multor instituții de învățământ superior, de afaceri și științe, sectorul de cercetare și dezvoltare este unul dintre atuurile cheie ale regiunii, după cum rezultă și din indicatori, precum numărul de brevete înregistrate. Fondul a fost înființat pentru a valorifica acest potențial și a exploata beneficiile ideilor noi. Procesul implică transferul noilor tehnologii dinspre unitățile de cercetare spre piață.

Există o listă lungă de sectoare care beneficiază de asistența financiară: sunt eligibile pentru finanțare proiecte din domeniile TIC, energie regenerabilă, protecția mediului, tehnologii de sănătate, inginerie medicală și farmacie.

Regiunea beneficiază nu numai în termeni economici; societatea informațională, problemele de mediu și de sănătate sunt tratate concomitent cu crearea unei piețe de desfacere pentru facilitățile de cercetare și de învățământ. Integrând preocupări diferite, se obține o îmbunătățire generală a condițiilor de trai.

„Prin intermediul fondului, pregătim terenul pentru dezvoltarea regională a cunoștințelor și a inovațiilor”, spune Anna Wełmińska, specialist în pre-incubare în cadrul MARR.

Finanțarea este pusă la dispoziție în două etape: etapa de pre-incubare include selecția proiectelor, auditurile tehnologice și alegerea unui investitor privat. Ea este urmată de etapa infuziei de capital.

Valoarea maximă a acțiunilor este stabilită la 200 000 €. Până acum, 40 de persoane au beneficiat de fond, printre acestea numărându-se oameni de știință, cercetători și întreprinzători.

FONDUL DE INVESTIȚII DE CAPITAL – FINANȚARE (2009–2013)

Bugetul total: 6 943 911 €

Contribuția FEDR: 85%

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.marr.pl/>

EUROMÉTROPOLE EUROMETROPOOL

LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Un loc al confluentei culturale: eurometropola Lille-Kortrijk-Tournai

Principala idee de la baza creării eurometropolei a fost aceea de a le face viața mai ușoară locuitorilor din triunghiul format de orașele Lille, Kortrijk și Tournai.

Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială (GECT), înființată în 2008, cuprinde conurbația formată din Lille (nordul Franței) și orașele belgiene Kortrijk (Flandra) și Tournai (Valonia). Această aglomerație urbană prezintă o secționare complexă: ea acoperă trei regiuni situate în două țări în care se vorbesc două limbi diferite (franceza și neerlandeza).

Integrarea diferitelor aspecte de dezvoltare teritorială s-a dovedit a fi o modalitate reușită de a înlătura barierele din zonă. „Este vorba aici despre o regiune de graniță cu o tradiție îndelungată în ceea ce privește schimburile transfrontaliere la diferite niveluri”, explică Céline Deléglise, manager de comunicare al eurometropolei. „Mai avem însă bariere de depășit. Ambiția noastră: să facem să se întâlnească aceste culturi diferite. [...] Scopul activității noastre este de a promova schimburile economice, sociale, precum și culturale.”

Structura implementată pentru atingerea acestui obiectiv implică reprezentanți politici, societatea civilă și experți din diferite regiuni. Au fost înființate șase grupuri de lucru tematice pentru dezvoltarea eurometropolei. Acestea au în atenție dezvoltarea economică, mobilitatea, strategia teritorială, serviciile către populație, turismul și cultura.

Beneficiile activității desfășurate încep deja să se facă simțite în viața oamenilor. Cei care fac naveta economisesc acum timp și bani datorită prețului mai mic al biletelor de tren dintre Lille și Kortrijk și înființării unei linii directe între Kortrijk și Tournai. Creșterea mobilității impulsionează semnificativ piața transfrontalieră a muncii. Aceasta constituie și obiectivul unui târg transfrontalier al locurilor de muncă, prilej de întâlnire pentru angajatorii și persoanele în căutare de locuri de muncă din trei regiuni. Târgul din 2010 se va desfășura în Kortrijk în data de 28 octombrie.

Vizitarea atracțiilor turistice situate de cealaltă parte a granițelor regionale, naționale sau lingvistice este facilitată prin publicarea unei hărți turistice transfrontaliere. Există planuri de publicare a unei agende culturale comune.

Aspectele de ordin social sunt și ele urmărite îndeaproape de către decidenții eurometropolei. Printre obiectivele acțiunii acestora se numără centrele pentru bătrâni: „Trebuie să înlăturăm barierele pentru a corela oferta cu cererea”, afirmă Deléglise. Acest lucru implică nu numai aspectele de ordin administrativ ale înscrierilor în regim transfrontalier, ci și competențele lingvistice de care dispune personalul medical.

Dificultățile de ordin lingvistic sunt o preocupare generală, preconizându-se acțiuni specifice pentru depășirea acestora. Proiectul Transfrontalia, eligibil pentru finanțare regională în cadrul programului INTERREG IV al UE, va încuraja învățarea și folosirea ambelor limbi în cele trei regiuni.

Triunghiul Lille-Kortrijk-Tournai este cea mai mare aglomerație transfrontalieră a Europei, această zonă diversă având o populație de două milioane de locuitori și o suprafață de 3 550 km². În proiect sunt implicate 145 de municipalități și 14 autorități publice de la nivel național, regional și local.

CE ESTE GECT?

Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială (GECT) este un instrument juridic european cu aplicabilitate directă în toate statele membre ale UE începând din 1 august 2007. Conceput pentru a spori cooperarea transfrontalieră, transnațională și interregională, acest instrument permite autorităților regionale și locale să înființeze structuri de cooperare cu personalitate juridică. Eurometropola Lille-Kortrijk-Tournai este prima de acest fel.

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.lillemetropole.fr/>

Dezvoltarea urbană integrată în Leipzig: începutul unei povești de succes

Orașul est-german Leipzig a trecut printr-o transformare impresionantă în ultimele decenii. Rata șomajului a scăzut, iar calitatea generală a vieții a crescut, această tendință fiind reflectată de o parte tot mai mare a populației. Implementarea Cartei de la Leipzig pentru dezvoltarea urbană integrată constituie fundalul pe care s-a produs acest proces.

Carta a fost adoptată în 2007 în cadrul întrunirii ministeriale informale de la Leipzig, sub forma unui cadru pentru dezvoltarea durabilă a orașelor din Europa. Procesul de urmărire a demarat în 2008, odată cu dezvoltarea unui „cadru de referință pentru orașul durabil”. A fost creat LC-FACIL, un grup de lucru URBACT constând din șase orașe, pentru a oferi un „teren de testare local” al acestei activități la nivel european.

Ca partener principal în cadrul inițiativei, orașul Leipzig poate aduce o contribuție substanțială: pe baza experienței dobândite în ultimul deceniu prin regenerarea districtelor defavorizate pe linii integrate, orașul a dezvoltat în 2009 "Conceptul pan-urban de dezvoltare urbană integrată". Numeroasele concepte specifice incluse în acest cadru oferă o idee privind complexitatea acestui tip de strategie de dezvoltare – printre ele se numără locuințele, piața muncii, spațiile verzi, învățământul, cultura și traficul, ca să amintim doar câteva. S-au obținut îmbunătățiri semnificative prin definirea unor obiective interdisciplinare și a unor priorități spațiale.

În prezent, orașul atrage numeroși adulți tineri datorită îmbunătățirii condițiilor de trai și dinamizării pieței locurilor de muncă. Procesul integrat trebuie însă dus și mai departe: continuitatea dintre strategie și acțiune trebuie asigurată zi de zi. Mecanismele de evaluare și un sistem de monitorizare asigură caracterul durabil pe termen mediu și lung.

Centrul orașului Leipzig

LC-FACIL – DEZVOLTAREA FINANȚĂRII ȘI FAZA DE IMPLEMENTARE (2009–2011)

Bugetul total al proiectului: 299 240 €

Contribuția FEDR: 228 727 €

Cofinanțarea publică din alte surse: 70 513 €

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/>

BAVARIA: ACȚIUNILE INTEGRATE AJUTĂ REGIUNILE MAI SLABE DIN PUNCT DE VEDERE STRUCTURAL SĂ ÎȘI ATINGĂ ÎNTREGUL POTENȚIAL

BAVARIA ESTE CEL MAI MARE LAND AL GERMANIEI. CA REGIUNE, OCUPĂ LOCUL AL DOILEA DIN PUNCTUL DE VEDERE AL POPULAȚIEI, IAR PIB-UL DEPĂȘEȘTE CU MULT MEDIA DIN UE.

„Particularitatea finanțării regionale în Bavaria constă în concentrarea acesteia asupra districtelor mai slab dezvoltate, predominant rurale, din estul Bavariei: Oberfranken, Oberpfalz și Niederbayern primesc 60 % din finanțarea FEDR,” explică Martin Zeil, ministrul bavarez al economiei.

În aceste districte, măsurile integrate sunt de importanță vitală pentru reducerea fragilităților structurale. Se acordă o importanță deosebită legăturilor dintre orașe și zonele rurale adiacente, pentru a crea un efect de domino în afara centrelor urbane. Interacțiunea factorilor precum resursele naturale și umane, modele industriale, inovația, dezvoltarea urbană și infrastructura este influențată astfel încât toți actorii din regiune să se bucure de beneficii.

Zona Münchenului, mai puternică din punct de vedere structural, nefiind vizată de aceste măsuri, primește finanțare pentru acțiuni integrate prin inițiative de cooperare internațională.

Exemplele de mai jos prezintă modul în care se pune în practică abordarea integrată în întreaga regiune.

„PATRIMONIUL CA OPORTUNITATE” PENTRU SCENA ISTORICĂ A REGENSBURGULUI

Conservarea orașului vechi depinde în mare măsură de atingerea unui echilibru între toate funcțiile diferite ale acestuia.

Inclus în Patrimoniul Mondial UNESCO, centrul orașului Regensburg are o arhitectură unică: clădirile vechi păstrează vestigiile istoriei orașului, un centru comercial al Europei Centrale încă din Evul Mediu clasic.

În prezent, orașul vechi are de îndeplinit o mulțime de funcții: comerțul cu amănuntul, spațiile de locuit și facilitățile de agrement trebuie să se adapteze cerințelor de mobilitate și turism.

Tocmai acesta este și obiectivul proiectului „Patrimoniul ca oportunitate” (Heritage as Opportunity, HerO). Principiul de bază al acestuia este că peisajele urbane istorice trebuie considerate niște organisme vii care pot supraviețui numai dacă toate funcțiile lor sunt avute în vedere într-o manieră integrată.

În Regensburg se desfășoară activități pentru a asigura satisfacerea cererii de infrastructuri noi și transporturi îmbunătățite fără distrugerea structurilor istorice. Scopul: menținerea caracterului atractiv al acestora pentru locuitori și turiști, concomitent cu redarea profitabilității comercianților locali. Se adună de câțiva timp bune practici privind abordarea acestei probleme, cum ar fi „Conceptul de comerț cu amănuntul 2020”, lansat pentru a ajuta comercianții din orașul vechi să reziste în concurența cu centrele comerciale.

Orașul urmărește dezvoltarea unui plan de management integrat al moștenirii culturale.

MÜNCHEN ȘI ZONELE RURALE DIN JURUL SĂU – DINCOLO DE ORAȘ

Capitala Bavariei este centrul economic al regiunii, iar populația sa a crescut constant în ultimele decenii. Printr-o abordare integrată, această creștere ar trebui să devină una durabilă.

München face parte din CityRegion.Net, o rețea care își ajută partenerii să îmbunătățească cooperarea regională și să contracareze în special extinderea urbană necontrolată. Sunt în curs de implementare în München diferite măsuri menite a îmbunătăți cooperarea dintre oraș și zonele rurale.

Ca o primă etapă, s-a elaborat un rezumat al bunelor practici din domeniul activităților PR, cu scopul de a stimula implementarea activităților regionale comune și de a crea o identitate regională.

A fost creat un grup operativ local format din actorii cheie: Regiunea Metropolitană München; municipalități din regiune; compania regională de transport în comun, MVV; universități; autorități de planificare regională; și ministrul de stat bavarez al economiei, infrastructurii, transporturilor și tehnologiei.

Acesta identifică zonele problematice și emite posibile soluții. Printre zonele în care s-a dovedit eficace această colaborare strânsă se numără planificarea și întreținerea spațiilor recreative ale regiunii, precum lacurile publice, piste pentru biciclete și unele aspecte legate de transport, cum este prevenirea ambuteiajelor.

PROIECTUL DE ENERGIE ORGANICĂ BAYREUTH INTEGREAZĂ PREOCUPĂRILE AGRO-ECOLOGICE ȘI ENERGETICE.

Bayreuth a fost aleasă drept una dintre cele 25 de regiuni model ale țării în ce privește energia organică, în care se implementează concepte inovatoare pentru a obține o utilizare sporită a energiei organice.

De ce Bayreuth? „Regiunea constând în proporție de 90 % din teren agricol și păduri, Bayeruth oferă condiții optime pentru utilizarea energiei organice”, afirmă managerul regional Alexander Popp. „Jumătate din necesarul energetic al locuințelor private ar putea fi acoperit folosind energie organică, acest lucru ducând totodată la crearea de locuri de muncă și generând beneficii în valoare totală de cel puțin 50 de milioane de euro.”

Prin integrarea preocupărilor de mediu, a producției agricole și a necesarului energetic, energia organică oferă o șansă unică de a face din relația dintre orașul Bayreuth și zonele rurale înconjurătoare una cu beneficii reciproce – energia organică generată la nivel regional se poate transfera ușor în oraș.

Cum încearcă regiunea să atingă această sporire semnificativă? Printre proiecte se numără cercetarea în domeniul culturilor bioenergetice, dezvoltarea de materiale didactice, măsuri pentru sporirea eficienței energetice a plantelor bioenergetice și chiar arta plastică: proiectul „energie în artă”, prezentat la OPEN DAYS 2009, este conceput astfel încât să implice publicul general.

INTEGRAREA ÎN ACȚIUNE

Concentrându-se asupra elaborării integrate a politicilor și asupra contribuției din partea politicii regionale, Common Ground analizează rolul unei abordări integrate în ce privește politica maritimă, schimbările climatice și inovarea.

Inovația – crearea unei viziuni de afaceri în cadrul regiunilor

Inovația are un rol cheie în încercarea afacerilor europene de a atinge și a-și păstra un caracter competitiv. În această privință persistă încă diferențe semnificative între regiuni. De aceea, o proporție de aproape 25 % din finanțarea politicii de coeziune pentru perioada 2007-2013 a fost repartizată în domeniul inovării și al cercetării și dezvoltării.

Nu este însă suficient să oferi bani: se impun soluții eficiente și adaptate pentru a asigura obținerea de profituri pe baza inovației. Acest lucru este cu atât mai adevărat în perioadele de criză, când companiile tind să reconsidere suma cheltuită pentru inovare în cazul în care nu se observă rezultate imediate.

Cum se poate sprijini inovația în modul cel mai eficient? Luarea în calcul a specificității unei anumite regiuni este unul dintre aspecte; celălalt este consolidarea și utilizarea expertizei. De aceea, departamentele de inovare din cadrul DG Întreprinderi și Industrie și al DG Politica Regională colaborează strâns pentru ca regiunile să poată beneficia de pe urma inovației.

În vederea construirii unei baze de cunoștințe sunt în curs de dezvoltare instrumente suplimentare: noul „Monitor al inovării regionale” (Regional Innovation Monitor), un instrument care analizează politicile și strategiile de inovare regională, va fi adăugat la inițiativele existente precum „Tabel de punctaj pentru inova la nivel european” (European Innovation Scoreboard) și „Graficul de tendințe privind politica de inovare” (Inno-Policy TrendChart). European Cluster Observatory oferă o analiză cantitativă a grupurilor de afaceri și o cartografierea grupurilor de organizații din Europa. Grupurile sunt printre factorii determinanți ai inovației în cadrul regiunilor. Eforturile comisiei de a le transforma într-un focar de excelență sunt sprijinite prin finanțarea regională a proiectelor care implică formarea și dezvoltarea de grupuri.

Sporirea calității managementului grupurilor este abordată de European Cluster Excellence Initiative prin noi instrumente și modele de formare profesională puse la dispoziția regiunilor și a grupurilor de organizații.

Schimbul de bune practici între regiuni este încurajat prin inițiative precum rețeaua „Regiuni Inovatoare în Europa” (IRE), acum independentă, lansată în cadrul politicii de inovare a Comisiei. Mai sunt implementate multe alte inițiative de lucru în rețea care implică atât aspecte ale politicii regionale, cât și ale politicii de inovare. Rețeaua RAPIDE, unul dintre proiectele cu derulare rapidă din cadrul inițiativei „Regiuni pentru Schimbare Economică” (Regions for Economic Change), urmărește să ofere sectorului public instrumente mai bune pentru aducerea inovației pe piață.

În timp ce politica de inovare contribuie la dezvoltarea de concepte noi, politica regională oferă cea mai mare parte a finanțării pentru ca aceste proiecte să devină realitate în întreaga Europă. Inovațiile din domeniul serviciilor și industriile creative sunt două exemple de astfel de noi zone importante.

AFLAȚI MAI MULTE:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_en.htm

Luăm în calcul modul în care natura bazată pe delimitare teritorială a politicii regionale se pretează direct elaborării integrate a politicilor. Următoarele trei zone au fost selectate ca exemple ale modului în care politica regională se alătură altor zone prioritare de acțiune din UE, constituind un complement al strategiilor tematice prin acțiuni cu țintă precisă în teren.

Politica maritimă – dimensiunea maritimă a unei abordări bazate pe delimitare teritorială

Spre deosebire de politica de inovare și obiectivele sale orizontale, politica maritimă a UE se bazează pe o abordare integrată. Noua politică integrată a fost lansată în 2006 cu un accent regional, pentru a trata în modul cel mai eficient particularitățile acestor regiuni.

Având 22 de țări membre costiere și o lungime totală a zonei de coastă de șapte ori mai mare decât a Statelor Unite, regiunile maritime constituie o parte însemnată a teritoriului UE. În prezent, ele reprezintă aproape jumătate din populația și din PIB-ul Uniunii. Ca atare, lista activităților economice și recreative cu specific maritim este una lungă: extinzându-se dincolo de domeniul pescăriilor, al transporturilor maritime și al șantierelor navale, această listă cuprinde, printre altele, producerea de energie, cercetarea, turismul și acvacultura.

„Coeziunea teritorială are atât o dimensiune terestră, cât și una maritimă”, conchide Eddy Hartog, șeful unității responsabile cu Atlanticul, Regiunile cele mai îndepărtate și Zona Arctică în cadrul Direcției Generale Pescuit și Probleme Maritime. El explică modul în care cele două politici se completează reciproc în mod natural: diferitele obiective stabilite pentru politica maritimă sunt promovate prin investiții cu țintă specifică în regiunile costiere, realizate cu ajutorul fondurilor structurale.

Obiectivele stabilite în „Cartea Albastră” pentru o politică maritimă integrată, prezentate de către Comisie în 2007, acoperă de la exploatarea durabilă a mărilor prin îmbunătățirea bazei de cunoștințe până la sporirea calității vieții în regiunile costiere și poziția de lider internațional și vizibilitatea UE în ce privește aspectele de ordin maritim.

Liniile costiere traversând numeroase granițe naționale, majoritatea investițiilor regionale care au legătură cu politica maritimă necesită finanțare transfrontalieră și transnațională, precum cea oferită prin programele INTERREG, care tratează aspecte precum poluarea maritimă și dezvoltarea cooperării maritime.

Se oferă, de asemenea, și finanțare regională pentru cercetarea maritimă, formare profesională pentru angajații din domeniul maritim și protejarea patrimoniului natural și cultural.

Strategia UE pentru Regiunea Mării Baltice este doar un exemplu de efort comun de politică maritimă și regională pentru realizarea acțiunii integrate care să aducă beneficii întregii macroregiuni în ce privește prosperitatea, mediul, accesibilitatea și securitatea.

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>

Schimbările climatice – acțiuni locale împotriva încălzirii globale

În prezent, nu se poate întreprinde nicio inițiativă de dezvoltare regională fără a o verifica prin prisma cerințelor de durabilitate climatică. Noua Direcție Generală Combaterea Schimbărilor Climatice, creată în cadrul Comisiei în luna februarie a acestui an, a fost înființată pentru a accelera lupta împotriva încălzirii globale și a asigura atingerea ambițiosului obiectiv de reducere cu 20 % a emisiilor de dioxid de carbon până în anul 2020. Acest pas spre sporirea durabilității este însoțit de alocarea celei mai mari cote de finanțare regională de până acum pentru proiectele care protejează mediul.

Numeroase dificultăți ce țin de combaterea schimbărilor climatice pot fi tratate doar la nivel local. De exemplu, preocupările privind climatul trebuie luate în calcul atunci când se investesc fonduri regionale în infrastructuri de amploare precum rețelele de transport rutier și public. De asemenea, reducerea efectelor schimbărilor climatice va adopta diferite forme, în funcție de situația specifică a fiecărei regiuni: rezultatul poate lua forma unei finanțări a cercetării în domeniul tehnologiilor ecologice, a unor investiții pentru prevenirea inundațiilor și a deșertificării sau a unor stimulente acordate companiilor pentru reducerea poluării.

Deși măsurile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră ne aduc tuturor beneficii, investițiile în economia de tip ecologic au și beneficii locale pentru regiuni, prin crearea de locuri de muncă și sporirea competitivității companiilor locale.

Prin natura diversă a acestor investiții, acțiunile de la nivel regional contribuie la obiectivul asumat de DG Combaterea Schimbărilor Climatice: „adaptarea la problemele climatice” a întregii game a politicilor UE, de la agricultură și dezvoltare rurală până la sănătate, apă, industrie și cercetare.

AFLAȚI MAI MULTE:

http://ec.europa.eu/climateaction/index_en.htm

DEZVOLTAREA URBANĂ ȘI POLITICA INTEGRATĂ

Dezvoltarea urbană integrată – în centrul politicii europene de coeziune, reprezentând un ideal sprijinit prin toate programele acesteia. Orașele și regiunile din întreaga Uniune folosesc elaborarea integrată a politicilor pentru a sprijini dezvoltarea urbană durabilă, inclusivă și inovatoare. Acest „Acquis urban” comun este vital pentru succesul politicii curente și este pe cale să devină unul dintre obiectivele cheie ale politicii de după 2013.

De ce sunt importante orașele

Orașele sunt factorul determinant al dezvoltării regionale și cheia creșterii competitivității UE la nivel mondial. Orașele trebuie să atragă atât locuitori, cât și companii, iar autoritățile trebuie să găsească formula pentru a menține atractivitatea mediului urban ca spațiu de locuit și de muncă. Este necesară găsirea unor soluții pentru problemele cu care se confruntă orașele, astfel încât ele să poată valorifica din plin oportunitățile care apar.

Dezvoltarea urbană trebuie sprijinită la toate nivelurile și, cu toate că UE nu se implică în mod direct în politicile urbane implementate de țările membre, se știe că politicile sale, în special cele legate de coeziune, au un impact direct. Acest fapt trebuie luat în calcul.

Retrospectivă: Sprijinul politicii regionale pentru dezvoltarea urbană integrată

În ultimele două decenii s-au înmulțit inițiativele UE prin care se urmărește sprijinirea dezvoltării urbane. Acestea au debutat cu Proiectele Pilot Urbane (Urban Pilot Projects) (1989-1999), care s-au concentrat asupra dezvoltării economice, a acțiunilor ecologice corelate cu obiective economice, a revitalizării centrelor istorice și a exploatării atuurilor tehnologice ale orașelor. Au fost sprijinite, în două faze, 59 de proiecte în 14 state membre.

Inițiativa Comunitară URBAN (1994-2006) a pornit de la experiența dobândită în urma proiectelor pilot în 200 de orașe din întreaga Europă. În cele două perioade de programare, URBAN a oferit din partea Comunității sprijin în valoare de 1,6 miliarde de euro. Prin acțiunea de integrare URBAN (2007-2013), principala moștenire a Inițiativei Comunitare URBAN a fost inclusă în Programele Operaționale (PO) naționale și regionale, în cadrul obiectivelor Convergență și Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă.

Care sunt obiectivele?

Toate aceste activități la nivel european au în vedere următoarele obiective politice principale:

- Consolidarea prosperității economice și ocuparea forței de muncă în orașe;
- Promovarea egalității, a incluziunii sociale și a regenerării în zonele urbane;
- Protejarea și sporirea calității mediului urban în vederea realizării durabilității locale și globale;
- Contribuția la buna guvernare și capacitatea locală.

Această etapă importantă a permis integrarea a diferite politici sectoriale și tematice în orașe din întreaga Europă. Pentru prima dată, toate orașele europene au devenit potențiali beneficiari ai Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR).

Programul pentru rețeaua de dezvoltare urbană URBACT (2002-2013) a oferit sprijin suplimentar schimbului de expertiză și de experiență între orașe și experții urbani din întreaga Europă.

Din 2003, Auditul urban oferă o bază de analiză solidă pentru evaluarea stării orașelor europene, având în prezent date comparative pentru 321 de orașe din întreaga UE. În 2010, la acestea s-a adăugat publicarea Atlasului urban, care oferă hărți digitale detaliate pentru peste 300 de zone de audit urban pe bază de imagini din satelit.

Dar funcționează toate acestea?

„Carta de la Leipzig privind Orașele Europene Durabile” (2007) recomandă utilizarea la scară mai largă a abordărilor de politică de dezvoltare urbană integrate și acordarea unei atenții speciale vecinătăților defavorizate. Acțiunea de integrare URBAN, ca mod de atingere a acestor obiective, are un impact pozitiv.

Ținând cont că această schimbare de practici s-a produs tocmai în perioada celei mai importante extinderi a UE și că numeroase țări făceau atunci cunoștință cu inițiativele de acest tip, realizarea este una semnificativă. Jumătate din PO-uri au o dimensiune urbană puternică, iar din FEDR se alocă aproximativ 10 miliarde de euro pentru investiții urbane.

Integrarea are însă și limitele sale. În anii ce vor urma, va fi important să utilizăm întregul potențial al programelor politicii de coeziune și să avem în vedere principalele opțiuni pentru continuarea îmbunătățirii:

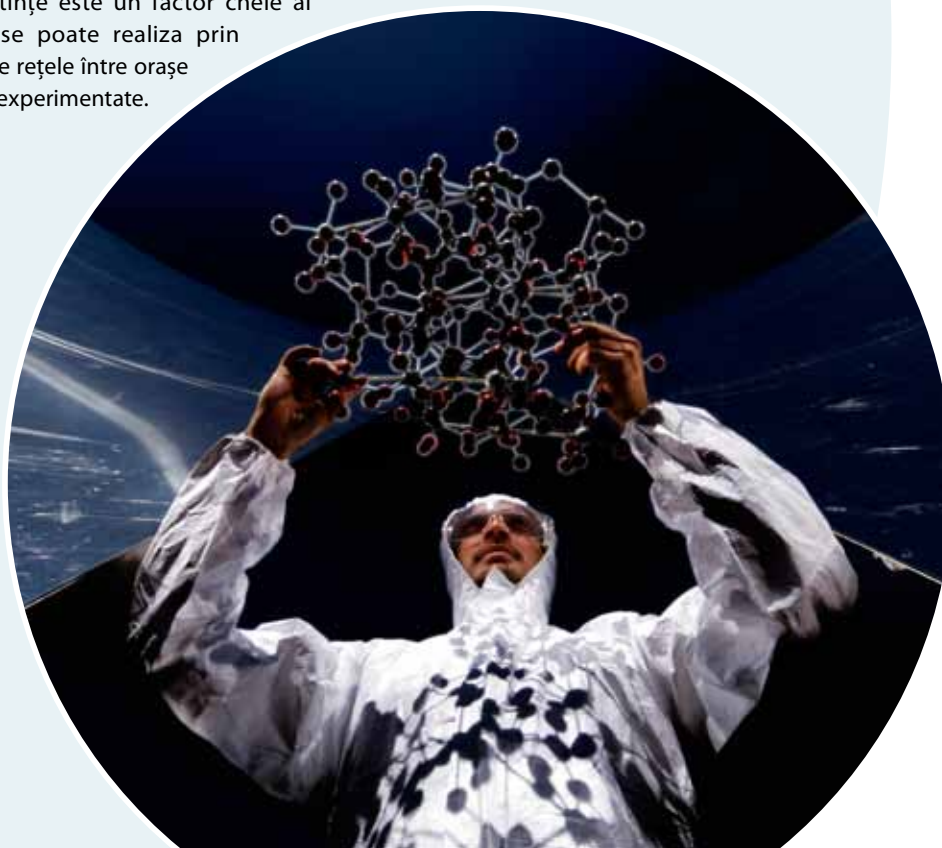
- Entitățile interesate din mediul urban ar trebui implicate mai mult în conceperea și dezvoltarea de programe, iar autoritățile trebuie să depună eforturi mai mari pentru a atrage aceste entități în acțiuni;
- Deși o abordare integrată este una solicitantă, ea are adesea rezultate mai bune în situații complexe. Acest fapt trebuie luat în calcul;
- În centrul interesului trebuie să se afle îmbunătățirea orașelor. Acest lucru presupune adesea acțiuni inovatoare, nu conservatoare. Există numeroase oportunități, pentru că Inițiativa Comunitară Urbană oferă numeroase exemple de inovare;
- Schimbul de cunoștințe este un factor cheie al succesului. Acesta se poate realiza prin promovarea creării de rețele între orașe mai mult și mai puțin experimentate.

Integrarea, o nouă dinamică

Încă mai avem de lucrat pentru a ne asigura că politicile de dezvoltare urbană funcționează în scopul integrării unei varietăți de obiective și direcții și că nu se concentrează doar asupra unui sector.

O inițiativă promițătoare în acest sens a fost lansată în 2008 la Marsilia, unde statele membre au convenit stabilirea unui Cadru european comun de referință pentru orașe durabile, în vederea promovării implementării Cartei de la Leipzig la nivel local. Acest cadru este în curs de dezvoltare în prezent, bucurându-se de o bază de participare largă, care cuprinde orașe, statele membre, Comisia Europeană și experți în domeniul urbanismului. În regim de voluntariat, cadrul va constitui un instrument practic prin care orașele vor putea aplica o abordare integrată atunci când dezvoltă strategii și proiecte și vor putea echilibra diferite cerințe și interese.

În viitor va fi necesar un angajament politic puternic la toate nivelurile pentru a duce și mai departe implementarea „Acquis-ului urban” ca parte integrantă a coeziunii teritoriale. Într-adevăr, orașele au o importanță vitală pentru o Europă sănătoasă și bogată. Ele reprezintă locuri în care se găsesc numeroase provocări prezente și viitoare – și sunt locații cheie pentru a spori robustețea, caracterul ecologic și incluziunea socială în economiile Europei. De aceea, întărirea politicilor urbane în întreaga Uniune Europeană este una dintre prioritățile politice ale Comisiei.

SPRIJIN COMUNITAR

PENTRU DEZVOLTAREA URBANĂ

Odată cu stabilirea unei noi Comisii, obiectivele politicii sunt în curs de relansare. De asemenea, se înregistrează progrese și la strategiile pentru următoarea perioadă de programare, după 2013. De aceea, februarie a fost momentul perfect pentru găzduirea unei conferințe privind modalitățile optime de a valorifica sprijinul comunitar existent pentru dezvoltarea urbană. Panorama vă prezintă cele discutate.

Politica de coeziune oferă beneficii orașelor

Orașe: 70% din locuitorii UE sunt orașeni, cu toate acestea nu există nici o politică UE specifică pentru dezvoltarea urbană.

Pentru a cerceta implicațiile politicii europene de coeziune asupra orașelor noastre, aproximativ 120 de persoane dintr-o gamă largă de organizații s-au adunat pentru a asculta prezentări și a-și comunica propriile idei în cadrul seminarului „20 de ani de sprijin comunitar ca fundament al dezvoltării urbane”, desfășurat în 4 februarie la Bruxelles.

Ziua a fost împărțită în trei sesiuni în care s-a analizat contribuția UE la dezvoltarea urbană, formulându-se reflecții asupra viitorului și încheind întrunirea cu un grup politic de nivel înalt pentru a sărbători 20 de ani de sprijin acordat dezvoltării urbane.

Contribuția de până în prezent

De la conceperea sa în 1989, politica de coeziune a UE s-a ocupat de aspecte privind discrepanțele dintre interiorul orașelor și cartierele dezavantajate. Principalul motiv a fost acela că diferențele de bogăție și dezvoltare din cadrul aceluiași oraș sunt uneori mai mari decât diferențele dintre zonele cele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate din Europa. Aceste inegalități formau obstacole în calea dezvoltării, iar încercarea de a le reduce a reprezentat inaugurarea primei acțiuni la nivelul întregii Comunități. Prezentatorii din cadrul primei sesiuni au luat în calcul contribuția programelor URBAN la dezvoltare.

” Orașele trebuie să fie parteneri deplin în pregătirea perioadei 2014–2020, iar noi solicităm statelor membre să sprijine crearea unei dimensiuni urbane puternice în următorul set de reglementări ale politicii de coeziune. ”

Rudolf NIESSLER

Director pentru coordonarea politicilor,
Direcția Generală Politică Regională,
Comisia Europeană

Repere – pe drumul cel bun!

În ciuda bugetului redus (0,4% din bugetul politicii de coeziune pentru 2000–2006), Inițiativa comunitară URBAN s-a bucurat de o uriașă popularitate și a fost foarte apreciată în întreaga UE. Cele 180 de programe concepute individual au ajutat la testarea de noi abordări în dezvoltarea urbană și au contribuit în mod semnificativ la inovarea politicii de coeziune.

În perioada de programare 2007–2013, dimensiunea de dezvoltare urbană a fost extinsă. Abordarea nu mai este una experimentală, ci a fost integrată în programele politicii de coeziune. Deși este încă prea devreme pentru a putea formula concluzii concrete, este evident că sporirea finanțării de la 0,4%

la 3% din suma totală alocată a contribuit la impulsivitatea dezvoltării urbane.

S-au înregistrat însă și unele neajunsuri, în special dispariția caracterului inovator al dimensiunii urbane odată cu punerea în practică a integrării.

Ce ne pregătește viitorul?

Ne așteaptă dificultăți, în principal legate de polarizarea economică și socială. Schimbările demografice constituie provocări enorme, în special dacă ne gândim că în unele zone deja aglomerate și congestionate se produce un influx de persoane, în timp ce alte zone se confruntă cu un declin economic și cu creșterea mediei de vârstă a populației, din cauza plecării tinerilor și a muncitorilor calificați. Orașele oferă contextul perfect pentru abordările experimentale „de bază” cu rol de incubatoare pentru soluții inovatoare.

” Abordarea integrată s-a bucurat de un înalt consens și este larg adoptată în programele urbane din toate regiunile Spaniei. Ea se desfășoară în armonie cu programarea politicii de coeziune. ”

Beatriz CORREDOR SIERRA
Ministrul spaniol al locuințelor

” Sunt implicate toate nivelurile – dar avem nevoie de administrații locale de calitate, trebuie să investim în personal. În viitor, va trebui să mobilizăm toate nivelurile administrative. ”

Danuta HÜBNER

membru al Parlamentului European,
președinte al Comitetului REGI din cadrul
Parlamentului European,
fost comisar pentru politica regională

REGIUNILE CELE MAI ÎNDEPĂRTATE – O ABORDARE INTEGRATĂ

Regiunile cele mai îndepărtate reprezintă caracteristici unice ale Uniunii Europene (UE) prin izolarea lor și condițiile ce decurg de aici, influențând modul în care ele se dezvoltă și funcționează. Acest statut special este recunoscut în documentele oficiale și a determinat UE să implementeze o strategie cuprinzătoare și integrată, special adaptată situației lor.

Îndepărtate geografic și confruntându-se cu propriile contexte economice particulare, cele nouă regiuni îndepărtate ale UE – Insulele Canare, Azore, Madeira, Martinica, Guadelupa, Guyana Franceză și Réunion, precum și Saint Martin și Saint Barthélemy – sunt participanți separați, dar cu drepturi depline la politicile Uniunii.

Caracteristica lor de a fi cele mai îndepărtate, un concept introdus prin Tratatul de la Amsterdam (1997) și inclus în Tratatul de la Lisabona, implică anumite constrângeri, inclusiv distanța, caracterul insular, suprafața redusă, peisajul și climatul aspru, precum și dependența economică de un număr mic de produse. De aceea, politicile Comunității trebuie adaptate la realitățile lor specifice.

În 2004, UE a lansat o strategie europeană cu adevărat cuprinzătoare și integrată pentru regiunile cele mai îndepărtate. Abordarea transversală a strategiei urmărește în primul rând reducerea constrângerilor lor fizice, impulsivitatea competitivității lor și integrarea lor în regiunea locală.

UE se ocupă de aceste trei priorități prin implementarea combinată a unor măsuri specifice în diverse politici: politica de coeziune, politica fiscală și cea agricolă, precum și politicile privind pescuitul, competitivitatea, transporturile, cercetarea și mediul înconjurător. Dimensiunea orizontală pe care o are impactul politicilor europene față de regiunile cele mai îndepărtate a ajuns să fie mereu în atenție.

Un grant special alocat din FEDR (Fondul European de Dezvoltare Regională) urmărește să contribuie la sporirea accesibilității acestor regiuni, în special în ceea ce privește transporturile.

Competitivitatea sporită a regiunilor celor mai îndepărtate are la bază sporirea inovației și societatea informațională, precum și asigurarea participării lor depline în cadrul Strategiei de la Lisabona.

Consolidarea integrării lor regionale în mediul local este susținută parțial de diferitele programe de „cooperare teritorială” cofinanțate de FEDR.

Într-un efort de a spori coerența și coordonarea acțiunilor, Comisia Europeană a decis în primul rând înființarea unui departament pentru formularea de răspunsuri la aceste întrebări în cadrul Direcției Generale Politică Regională. A fost implementat și un grup compus din mai multe departamente pentru regiunile cele mai îndepărtate. Un parteneriat special oferă celor mai îndepărtate regiuni și statelor lor membre posibilitatea de a redacta memorandumuri pentru a le trimite Comisiei. Parteneriatul include și conferințe de lucru cu profil tehnic și politic.

Prezența comisarului european pentru politica regională la Conferința anuală a președinților regiunilor celor mai îndepărtate, precum și organizarea unui amplu Forum pentru regiunile cele mai îndepărtate ale Europei, care se desfășoară la fiecare doi ani la Bruxelles începând din mai 2010, constituie dovezi clare privind acest efort.

Metoda abordării integrate pare a fi calea ce trebuie urmată de Comisie în privința regiunilor celor mai îndepărtate. În absența acesteia, relația dintre coeziunea teritorială și competitivitate ar putea fi periclitată. Abordarea integrată oferă posibilitatea de a impune condiții de ordin teritorial în politicile sectoriale. Tendința este de a reuni diferiții actori și nivelurile de decizie, precum și sectoarele de activitate. În sfârșit, se oferă astfel garanția că în fiecare etapă a acțiunilor europene se va ține cont de caracterul teritorial și de împrejurările locale unice.

Politica de coeziune: în centrul Strategiei Europa 2020

În 3 martie, Comisia Europeană a lansat Strategia Europa 2020, cu scopul de a pregăti economia UE pentru deceniul următor. Coeziunea economică, socială și teritorială va rămâne în centrul Strategiei Europa 2020, pentru a avea certitudinea că toate energiile și capacitățile sunt mobilizate și concentrate asupra priorităților strategiei. Strategia Europa 2020 evidențiază rolul politicii de coeziune ca modalitate cheie de a asigura creșterea inteligentă, durabilă și inclusivă la nivelul statelor membre și al regiunilor.

Strategia se bazează pe trei zone prioritare interdependente și care se susțin reciproc: creșterea economică inteligentă, dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare; creșterea economică durabilă, promovând o economie competitivă, cu emisii de dioxid de carbon reduse și cu o utilizare eficientă a resurselor; și creșterea economică inclusivă, care promovează o economie cu un grad ridicat de ocupare a forței de muncă și asigură coeziunea socială și teritorială.

Progresul către aceste obiective va fi măsurat în comparație cu cinci valori țintă principale la nivelul UE, statele membre urmând a le transpune în valori țintă naționale, care să reflecte punctele de pornire:

- populația cu vârste între 20 și 64 trebuie să fie angajată în proporție de 75%;
- 3% din PIB-ul UE trebuie investit în cercetare și dezvoltare;
- trebuie atinse obiectivele „20/20/20” privind climatul/energia;
- cota celor care părăsesc școala de timpuriu trebuie să fie sub 10% și cel puțin 40% din generația tânără trebuie să aibă o calificare sau o diplomă;
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie trebuie să scadă cu 20 de milioane.

Fiind una dintre cele mai mari surse de finanțare UE pentru statele membre – și cea mai mare dintre cele dedicate investițiilor și dezvoltării – politica de coeziune va contribui în mod semnificativ la aplicarea Strategiei Europa 2020. Prin cele trei fonduri ale sale – Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune – politica de coeziune valorează aproape 350 de miliarde de euro. Cea mai mare parte a acestor resurse – aproximativ 230 de miliarde de euro – sunt deja planificate pentru investiții în zone cheie ale agendei Europa 2020 pentru sporirea performanțelor de inovare și crearea unei economii competitive, conectate și mai ecologice.

După adoptarea strategiei în luna martie, Comisia a publicat primul Raport strategic asupra politicii de coeziune, care inventariază implementarea programelor acum, la mijlocul perioadei de finanțare 2007–2013. În ciuda crizei economice mondiale, raportul indică un angajament ferm cu privire la implementarea

programelor. Ca medie la nivelul întregii UE, au fost deja selectate 27% din proiecte, în valoare totală de 93 de miliarde de euro.

Raportul prezintă, de asemenea, o imagine clară a tipurilor de proiecte care sunt selectate. Progresul în sectoarele cheie, cum ar fi cercetarea, dezvoltarea și inovația, este în general pozitiv. Mai mult de o treime din bugetul total s-a alocat deja pentru proiecte derulate în domenii precum promovarea cercetării și dezvoltării în întreprinderile mici și mijlocii, asigurarea unui transport urban ecologic, învățământ și infrastructură medicală. Totuși, în concluziile raportului se menționează și că este nevoie de mai multe eforturi pentru a accelera implementarea proiectelor în sectorul feroviar, al energiei și al mediului, precum și pentru răspândirea conexiunilor de Internet de mare viteză și dezvoltarea economiei digitale.

Lansarea Strategiei Europa 2020 confruntă politica de coeziune cu o serie nouă de încercări. Din experiența ce reiese din Strategia de la Lisabona pentru creștere economică și locuri de muncă, politica poate contribui la succesul Strategiei Europa 2020 prin eforturi către atingerea coeziunii economice, sociale și teritoriale, aceasta fiind un obiectiv declarat atât pentru Strategia Europa 2020, cât și pentru Tratatul de la Lisabona (deja intrat în vigoare). De asemenea, politica poate îmbunătăți caracteristicile de proprietate implicând entitățile interesate de la nivel local și regional și oferind rezultate tangibile care să fie aproape de cetățenii europeni din teren.

AFLAȚI MAI MULTE:

Europe 2020: O strategie pentru o creștere economică inteligentă, durabilă și inclusivă

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Egalitatea de gen – în atenția regiunilor

Abordarea integratoare a egalității de gen în Fondurile Structurale

La cea de a X-a întrunire a sa, desfășurată în 19 martie, Grupul la nivel înalt privind egalitatea de gen în Fondurile Structurale și-a demonstrat continuarea angajamentului privind conlucrarea între diferitele Fonduri

Structurale pentru o mai bună promovare a egalității dintre femei și bărbați, nu numai în politică, ci și în practică.

„Măsurile privind egalitatea de gen nu trebuie să fie niște politici de formă,” a insistat Daniela Bankier, din cadrul DG Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale – un fapt cu atât mai relevant cu cât trăim într-o perioadă de criză economică. Noua Comisie Europeană și proiectul de strategie Europa 2020 oferă oportunități noi pentru continuarea muncii.

În cadrul întrunirii, președintele Mikel Landabaso, șeful unității pentru coordonare și inovare din cadrul DG Politica Regională, a făcut apel la statele membre pentru promovarea abordării integratoare a egalității de gen în momentul alocării finanțării regionale rămase pentru perioada curentă, 2007–2013. Printre alte teme, cum ar fi evaluarea și noua strategie europeană privind egalitatea de gen, întrunirea a inclus și prezentarea mai multor exemple de bune practici din statele membre, printre care s-a numărat și un proiect suedez ajuns în finala RegioStars 2010, care oferea microfinanțare femeilor întreprinzător.

AFLAȚI MAI MULTE:

RegioStars

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/doc/regiostars2010_brochure.pdf

Solidaritatea în fața dezastrului

Februarie a fost o lună sumbră pentru numeroși cetățeni ai UE. În Madeira s-au produs inundații violente și alunecări de teren în urma cărora au murit 45 de oameni, iar 600 au rămas fără locuință; în același timp, în Franța și-au pierdut viața 52 de persoane când furtuna Xynthia a lovit coasta de la Atlantic a țării, lăsând milioane de locuințe fără curent electric.

Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) a fost înființat în 2002 pentru a oferi ajutor atunci când țările UE sunt afectate de calamități naturale majore. Comisarul pentru Politica Regională, Johannes Hahn, a vizitat ambele regiuni imediat după producerea dezastrului, pentru a vedea cum ar putea fondul să răspundă mai bine nevoilor lor.

În 20 aprilie, autoritățile portugheze au prezentat o solicitare pentru acordarea unui ajutor din fond, acum în curs de evaluare de către Comisie. La începutul lunii mai a fost și termenul limită pentru solicitarea din partea Franței. Dacă se constată întrunirea condițiilor stabilite prin normele Fondului de Solidaritate, Comisia va cere Parlamentului European și statelor membre UE să pună la dispoziție mijloacele bănești necesare pentru acordarea ajutorului. Sumele acordate din Fondul de Solidaritate nu sunt incluse în bugetul UE obișnuit, ele reprezentând astfel un adevărat act de solidaritate din partea statelor membre.

Sumele acordate se pot folosi pentru finanțarea celor mai urgente operații desfășurate de autoritățile publice: de exemplu, repararea infrastructurii de importanță vitală, costul operațiilor de salvare sau asigurarea unui adăpost temporar pentru victime și degajarea terenurilor și a satelor devastate. Deși ajutorul primit de la FSUE se poate plăti doar la câteva luni după producerea unui dezastru, el se poate folosi retroactiv începând din momentul aprobării. Indiferent de situație, nu sunt acoperite daunele proprietății private sau compensațiile pentru pierderea veniturilor.

AFLAȚI MAI MULTE:

Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_ro.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24217_en.htm

Încheierea asistenței din Fondurile Structurale pentru perioada 2000–2006

Termenul limită pentru trimiterea documentelor de încheiere referitoare la asistența pentru perioada 2000–2006 este de cincisprezece luni după data de eligibilitate finală.

Până la acel moment, statele membre trebuie să trimită Comisiei toate documentele necesare.

AFLAȚI MAI MULTE:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2006/closure/index_en.htm

În fiecare număr al său, revista Panorama prezintă evoluția a două proiecte din perspectiva persoanelor care le gestionează. Cercetăm aspectele plăcute și cele dificile pe care le implică gestionarea proiectelor finanțate de FEDR: identificăm problemele și facem cunoscute soluțiile.

PROIECT

1

ÎN INTERIORUL ACADEMIEI POP DIN MANNHEIM

În Mannheim nu se află doar parcul Musikpark, cu o suprafață de 2 000 m², ci și singura universitate germană care oferă cursuri de muzică modernă – Universitatea de Muzică Pop și Afaceri în Muzică, sau Academia Pop (Popakademie). În această ediție, Panorama vizitează Academia Pop, proiect înrudit cu Musikpark, destinația noastră normală.

Realizările din acest an sunt la înălțimea așteptărilor tuturor

La Academia Pop, planurile din anul precedent dau roade, lansându-se un nou program de masterat în muzica pop și în domeniul afacerilor muzicale. La clădirea inițială s-au mai adăugat două etaje, construindu-se noi săli de curs, săli pentru repetiții și studiouri de înregistrări. Angajații și studenții au moralul ridicat și există acum noi oportunități de cooperare cu muzicieni din alte țări.

Construirea reputației internaționale a academiei

O realizare cu adevărat remarcabilă a fost Tabăra Internațională de Vară, desfășurată anul trecut. 80 de studenți s-au reunit pentru o săptămână la începutul lunii august, pentru a-și adăuga talentul și cultura la un amestec bogat de stiluri muzicale. Mulți veneau de la alte facultăți de muzică din Europa, dar au fost unii din locuri și mai îndepărtate, inclusiv din SUA și China.

A fost o ocazie excelentă de a mări numărul contactelor internaționale pe care academia începuse deja să le dezvolte. S-a creat o formație nouă cu muzicieni din Dublin și toată lumea este încântată de ideea de a realiza și mai mult.

Oportunitățile de acest fel ar putea duce academia la un nivel nou, însă directorul, Udo Dahmen, este mai rezervat în această privință. „O coordonare sporită de la vârf, din Bruxelles, ar putea permite și dezvoltarea altor evenimente europene și internaționale,” afirmă el. O întrunire europeană desfășurată în ianuarie sub forma Taberei Europene de Muzică și Afaceri a constituit o ocazie cu adevărat valoroasă de întâlnire a profesioniștilor din lumea muzicii și semnare a unor noi contracte, dar ocaziile de acest fel sunt puține și rare.

Contactul personal este cheia derulării proiectelor finanțate de UE

FEDR și alte finanțări UE sunt deja consacrate și oferă proiectelor un grad esențial de securitate, însă ele pot fi duse mai departe. Udo Dahmen are numeroase idei, dar procedurile de solicitare pentru deblocarea diferitelor tipuri de finanțare sunt dificil de înțeles dacă nu lucrezi direct cu oficialii care să te îndrume prin labirintul solicitării.

În 2007, când s-a încheiat finanțarea pentru rețeaua MuZone Europe, Biroul Național pentru Învățare pe Tot Parcursul Vieții din Bonn (Bundesinstitut für Berufsbildung), care funcționa în cadrul proiectului Leonardo, nu a mai fost responsabil de solicitările de proiecte legate de academie. Astfel, s-a pierdut contactul personal, iar acum managerii de proiect trebuie să lucreze direct cu Agenția Executivă pentru Învățarea pe Tot Parcursul Vieții din Bruxelles.

Academia se bucură de un sprijin puternic la nivel regional și local în Germania, de aceea poate fi uneori descurajator când nu se aprobă toate proiectele. Adesea sunt respinse proiecte pentru ale căror solicitări s-au depus eforturi laborioase, deoarece acestea nu corespund cerințelor precise ale programelor UE.

La un nivel mai obișnuit, managementul de zi cu zi cu respectarea cerințelor UE este acum bine stabilit și de desfășoară fără probleme.

Fapte și cifre

Contribuția FEDR: 2,6 milioane €

Cofinanțarea națională: 776 000 €

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.popakademie.de/>

Reunind lumea academică, sectorul privat și Serviciul Național de Sănătate, Centrul pentru Nano-sănătate (Centre for NanoHealth, CNH) urmărește aplicarea nanotehnologiei în depistarea bolilor și identificarea tratamentelor corespunzătoare.

Eforturile pentru construirea afacerii

Afacerile de la Centrul de Nano-sănătate iau amploare, odată cu sporirea echipamentelor și creșterea numărului de angajați în Swansea. În așteptarea sediului propriu din cadrul Universității Swansea, programat a se finaliza la sfârșitul anului 2011, echipa își continuă cu hotărâre activitatea în locații temporare aparținând universității.

Aflat în cel de-al doilea an din cei cinci planificați, CHN își menține orientarea de afaceri și este în grafic cu gama de proiecte. După sporirea nivelului de echipare, angajații CNH sunt ocupați să încheie contracte cu numeroase companii și centre de cercetare, în vederea dezvoltării bazei lor de clienți. Mai multe centre biomedicale lucrează acum împreună cu CNH pentru dezvoltarea și testarea de produse și procese noi. Altele sunt companii locale, dintre care unele și-au transferat sediul în Swansea pentru a profita de serviciile oferite de CNH, iar clienții caută acum Centrul luând legătura cu agenția Afaceri Internaționale în Țara Galilor (International Business Wales).

Asigurarea fezabilității procesului de finanțare al UE

Finanțarea FEDR a fost cheia viabilității Centrului, iar directorul Tim Claypole nu ezită să confirme că profitabilitatea și reputația viitoare a acestuia vor reflecta și ele implicarea UE. Așadar, primele impresii negative privind birocrăția europeană sunt văzute ca fiind cel mult un efort necesar pentru un câștig sporit. Sarcina de zi cu zi a înregistrării de date de afaceri de la clienți este uneori frustrantă și înceată; o adevărată povară pentru o echipă de oameni de știință plini de dorința de a înregistra noi progrese.

Pentru a putea fi înregistrați oficial ca proiect CNH, toți clienții trebuie să comunice o serie de date, inclusiv cifra de afaceri, numărul de angajați și, deosebit de important, nivelul finanțării de stat care li se acordă. Rareori se pot obține toate cifrele de la aceeași persoană; companiile nu înregistrează datele în același mod și nu întotdeauna răspunde aceeași persoană de ele. Mai există și problema aparentei inconsecvențe în rândul datelor căutate: dacă ai stabilit că un client aplică o politică a egalității de șanse, cum mai poți cere cifre privind sexul și vârsta angajaților?

Noi orizonturi prin rețelele UE

Privind însă în perspectivă, datele de afaceri viitoare privind noile proiecte, cifra de afaceri și profitabilitatea reprezintă o reclamă utilă pentru Centru și vor susține competitivitatea acestuia în ce privește câștigarea de contracte. De asemenea, ședințele trimestriale de proiect împreună cu Biroul European de Finanțare din Țara Galilor (Wales European Funding Office, WEFO), care adună datele pentru Comisia Europeană, asigură consecvența rapoartelor și fluxul constant al fondurilor. „Odată implementată structura de raportare, ea nu este o sarcină împovărătoare, fiind plăcut să știi că WEFO este mulțumit de proiecte și proceduri”, afirmă Claypole.

Finanțarea UE deschide și orizonturi noi pentru proiectele de cercetare în cooperare realizate prin Programul-cadru European. Conferințele organizate de UE și rețeaua CORDIS te ajută toate să afli cine, care și unde îți sunt cifrele opuse. Nu îți oferă nimeni contracte pe tavă, dar eforturile depuse azi prin lucrul în rețea cu oameni de știință din alte state membre reprezintă cheia asigurării proiectelor de mâine și a contactului continuu și direct cu colegii din întreaga Europă. Claypole este optimist în ce privește perspectivele europene ale Centrului: „având baza de echipamente, cunoștințe și experiență, căutăm în mod activ potențiali parteneri de cercetare în alte țări

Fapte și cifre

În cadrul obiectivului Convergență se vor investi puțin peste 21 de milioane de euro în Centrul pentru Nano-sănătate. Finanțarea a început în 2009 și se va derula timp de cinci ani.

AFLAȚI MAI MULTE:

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

IDEI ÎMPĂRTĂȘITE, REZULTATE ÎMPĂRTĂȘITE

S-au anunțat proiectele câștigătoare RegioStars

S-au anunțat câștigătorii Premiilor RegioStars 2010 pentru cele mai inovatoare proiecte regionale ale Europei: cele șase proiecte câștigătoare sunt din Belgia, Suedia, Lituania (două proiecte premiate), Germania și Franța. Ele au fost anunțate în prezența Comisarului European pentru Politica Regională, Johannes Hahn, în cadrul unei festivități de premiere desfășurate la Bruxelles, în data de 20 mai 2010.

Anul acesta s-au oferit șase premii: două premii „CityStar”, trei premii pe teme TIC și un premiu pentru informare și comunicare. Între proiectele câștigătoare s-au numărat transformarea unei foste locații miniere din Genk, Belgia, într-un centru pentru inovare în afaceri; un institut de microfinanțare pentru femeile migrante din Suedia; un proiect pentru dezvoltarea abilităților de utilizare a computerului în Lituania; dezvoltarea unui nou dispozitiv de monitorizare la distanță pentru tratarea ambulatorie a pacienților în Brandenburg, Germania; extinderea acoperirii serviciilor de bandă largă de mare viteză în Auvergne, Franța; și site-ul oficial al asistenței structurale UE pentru Lituania.

Câștigătorii au primit trofee de cristal în formă de stea, precum și o prezentare video a proiectului. Pentru informații privind toate cele 24 de proiecte finaliste, criteriile de eligibilitate și membrii juriului, puteți accesa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm

Categoriile de premii pentru 2011 s-au anunțat în ianuarie 2010, data limită pentru trimiterea solicitărilor fiind 16 iulie 2010.

MATERIALE VIDEO DISPONIBILE LA ADRESA:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/video/regiostars2010/genk_fr.wmv

Internet de mare viteză în Auvergne, Franța

Centrul C-Mine, Genk, Belgia

Un nou model de afaceri pentru monitorizarea ambulatorie a pacienților în Brandenburg, Germania

Bazele utilizării computerului pentru formarea e cetățenilor în Lituania

Institutul de Microfinanțare din regiunea central-estică a Suediei

CONFERINȚA ANUALĂ URBACT DIN 30 NOIEMBRIE – 1 DECEMBRIE 2010 DE LA LIÈGE (BELGIA)

Conferința anuală reunește principalii actori cheie reprezentând 300 de orașe și parteneri URBACT: reprezentanți aleși, practicanți, membri ai societății civile, experți, reprezentanți ai statelor membre și ai Comisiei UE și persoane care doresc să participe la dezbateri interactive și concrete pe tema provocărilor urbane cruciale.

Anul acesta, URBACT va prezenta și va discuta rezultatele studiului său intitulat „Reacțiile orașelor față de criză”.

8th European Week of Regions and Cities
OPEN DAYS Brussels
4 - 7 October 2010

Europa 2020: Competitivitate, cooperare și coeziune

Organizată anual începând din 2003, Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor – Open Days a ajuns la ediția a VIII-a și se va desfășura anul acesta în perioada 4-7 octombrie 2010. Acest eveniment cheie, organizat în cooperare de Direcția Generală Politica Regională a Comisiei Europene (DG REGIO) și Comitetul Regiunilor (CoR), va include peste 100 de conferințe și seminarii în Bruxelles.

Totuși, evenimentul Open Days nu se limitează la orașul Bruxelles: partenerii vor organiza 260 de evenimente locale în întreaga Europă. În total, se estimează că vor veni peste 6 000 de participanți, inclusiv reprezentanți ai autorităților locale, regionale și naționale, precum și oficiali UE, reprezentanți ai sferei academice și ai mass-mediei.

Competitivitate, cooperare și coeziune

În ton cu noua Strategie Europa 2020 a UE și cu discuțiile pe tema viitorului politicii de coeziune a UE după anul 2013, evenimentul Open Days de anul acesta se va concentra pe trei teme principale: competitivitate, cooperare și coeziune.

- Seminariile pe tema competitivității vor sublinia dimensiunea regională a inovării, a dezvoltării și a creșterii economice în condiții ecologice.
- Atelierele pe tema cooperării se vor concentra pe cooperarea teritorială și transfrontalieră, Gruparea Europeană de Cooperare Teritorială (GECT) și potențialul macroregiunilor ca instrument viitor pentru cooperarea regională.
- În sfârșit, în cadrul evenimentelor grupate sub tema coeziunii se vor discuta conceptele de coeziune teritorială și socială. De asemenea, se va lua în calcul posibilitatea de a integra optim diferitele politici la nivel local.

Atelierele vor pune în discuție:

- Rolul tinerilor, al imigranților și al vârstnicilor în orașul de azi și de mâine și valoarea adăugată a politicilor urbane integrate și durabile menite a face față acestor aspecte.
- Elementele cheie ale succesului orașelor mici, mijlocii și mari.
- Sustenabilitatea, eficiența energetică și opțiunile financiare.
- Evaluarea intermediară a URBACT. Cum se poate îmbunătăți impactul local al schimburilor transnaționale?

Începând din luna septembrie, vă puteți înscrie online pe site-ul:
www.urbact.eu

Informații suplimentare: Departamentul de Comunicare URBACT
00 33 (0)1 4917 4581

Oportunități pentru crearea de rețele

Pe lângă seminarii și ateliere, Open Days va oferi și numeroase oportunități pentru un schimb de idei mai puțin formal. De exemplu, în locația de întrunire de la Comitetul Regiunilor se vor putea desfășura întâlniri informale și vor exista oportunități pentru activități în rețea. De asemenea, se vor organiza numeroase expoziții, în cadrul cărora partenerii pot să pună în lumină anumite proiecte, să demonstreze bune practici și să prezinte parteneriate între domeniul public și cel privat pe tema economiei regionale ecologice, a soluțiilor ecologice durabile și a cooperării teritoriale.

Reunind savanți și cercetători de cel mai înalt nivel, Universitatea Open Days va face cunoscut și punctul de vedere academic în ce privește dezvoltarea regională și politica de coeziune a UE, încurajând în continuare dezbaterile. În sfârșit, se va monta din nou și scena tradițională Open Days la intrarea principală a sediului central al Comisiei Europene, astfel încât regiunile să își poată prezenta bunele practici într-un mod mai creativ – prin muzică, dans și reprezentații de teatru.

Un punct de atracție al politicii regionale

De la prima ediție din 2003, Săptămâna europeană a regiunilor și orașelor – Open Days a devenit rapid o atracție anuală în cadrul politicii regionale, numărul participanților crescând de la an la an. Numai anul acesta s-au înscris ca parteneri ai evenimentului 245 de regiuni și orașe din 34 de țări – un număr record. Succesul fulminant al evenimentului a fost recunoscut de curând și cu ocazia unei festivități de premiere din cadrul Săptămânii Întrunirilor de la Bruxelles (Brussels Meetings Week), o conferință paneuropeană a specialiștilor din industria întrunirilor.

Apreciindu-i-se caracterul inovator și prestigiul național și internațional pe care l-a conferit orașului Bruxelles, Open Days 2009 a fost considerat „Cel mai bun eveniment din 2009” din categoria „Întrunirilor instituționale și ale asociațiilor” – un stimulent suplimentar pentru a ne asigura că ediția Open Days din acest an va înregistra din nou un succes răsunător.

Pentru programul definitiv și înscrieri online, puteți să accesați site-ul Open Days la adresa:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2010/index.cfm?nmenu=1&sub=100

PERIOADA	EVENIMENTUL	LOCAȚIA
23-24 septembrie (încă neconfirmată)	Incluziunea populației de etnie romă: De la adunarea și evaluarea datelor la politica bazată pe dovezi http://ec.europa.eu/regional_policy/	Bruxelles (BE)
23-24 septembrie	Cel de al XI-lea Forum Economic al Mării Baltice – „Strategia UE privind Marea Baltică pentru o regiune competitivă” http://www.conferences.lv/eng/	Riga (LV)
4-7 octombrie	Open Days – a VIII-a Săptămână europeană a regiunilor și orașelor – „Obiectivul 2020: Competitivitate, cooperare și coeziune pentru toate regiunile” http://www.opendays.europa.eu/	Bruxelles (BE)
13-14 octombrie	Forumul anual al Strategiei UE pentru regiunea Mării Baltice http://www.bssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Tallinn (EE)
octombrie noiembrie	Instrumente de microfinanțare http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruxelles (BE)
18-19 noiembrie	Conferința JESSICA și JEREMIE http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruxelles (BE)
30 noiembrie – 1 decembrie	Conferința anuală Urbact	Liège (BE)
31 ianuarie 2011 – 1 februarie 2011	Al V-lea Forum privind Coeziunea	Bruxelles (BE)

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente, consultați secțiunea Agenda de pe site-ul Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Într-una din edițiile viitoare ale Panoramei, intenționăm să examinăm modul în care criza economică globală începută în 2008 a scos la iveală vulnerabilitatea structurală inerentă a multor țări și regiuni din Europa, indiferent de nivelul dezvoltării economice și sociale a acestora. Se vor analiza diferite reacții primite prin intermediul politicii europene de coeziune, iar Panorama vă invită să transmiteți contribuțiile și exemplele de proiecte cu privire la acest subiect.

Dacă doriți să ne comunicați vreo activitate interesantă desfășurată în domeniile de mai sus, să ne adresați întrebări sau să vă exprimați opiniile cu privire la acest subiect sau oricare altul referitor la politica regională, luați legătura cu noi trimițând un mesaj la adresa:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-034-RO-C

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2010
Reproducerea este permisă cu condiția menționării sursei.

Comisia Europeană, Direcția Generală Politică Regională
Unitatea B1 – Comunicare, informare și relații cu țările terțe
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
1040 Bruxelles
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

